

Dat is dus de reden in het kind van zijn Doop; de reden, oorzaak, grond.

Is het nu evenwel zoo zeker, dat met „geheiligd” en lidmaat zijn hier iets meer dan een uitwendige toestand aangeduid wordt? Dr. P. J. M. de Bruin, Docent Theol. Sch. Chr. Geref. Kerk, in zijn „Formulier v. d. Kinderdoop”, wijst daartegen op Caspar v. d. Heyden, van wien de Doopvragen zullen zijn, en zelfs de samenstelling van het Formulier.

Doch cilanten uit zijn werken, die Kramer geeft in zijn werk „Het verband tusschen Doop en Wedergeboorte” pag. 220—223, doen zien, dat hij geen andere heiligheid der kinderen, of begrepen zijn in Verbond en Gemeente Gods kende, dan door den H. Geest.

Want daarom juist, dat men niet verstaand een zijn van velen in het ééne Verbond der Genade slechts in uitwendigen zin, bedacht men een „uitwendig verbond”, nevens het „inwendig verbond”, de eenige uitweg onder deze gesteldheid der geesten om de massa der uitwendige leden te plaatsen, in dogmatischen zin. Een bloot uitwendig zijn van velen in het ééne Verbond der Genade, dat in zichzelf alle heil omvat, konde men niet. En dat bloot „uitwendig verbond” nevens het „inwendig verbond” kende men in de dagen van het opstellen van de Doopsformulieren óók nog niet. Het was eerst Gomarus, die met deze vinding kwam. Van de leer van een ander, n.l. „uitwendig verbond” nevens het „inwendig” of geestelijk „verbond” is in de Doopsformulieren geen spoor te vinden, en van de voorstelling, dat velen, hoewel slechts op uitwendige of betrekkelijke wijze, toch in zóó verre in het Verbond der Genade zijn, kan er niets in voorkomen. Want juist het afwezen van dezen uitweg, dwong eindelijk tot dien anderen. In de eerste Doopvraag kan dus onmogelijk gedacht worden aan een andere dan innerlijke heiligheid der kinderen, bij een innerlijk of geestelijk in-zijn in Verbond en Kerk.

De voorafgaande bede om de inlijving in Christus kan daarbij op verschillende manieren verstaan worden.

Als ouders om den Doop voor een kind vroegen, werd gevraagd of ze geloofden, (op grond van de waarheid des Verbonds), dat onze kinderen, en dus ook hun kind, — want hoe zouden zij anders voor dit hun kind den Doop kunnen begrepen? — in Christus geheiligd waren (geestelijk te verstaan). Het dankgebed is nu op dat beleden geloof, waarop nu de Doop was bediend, een weerklaank.

Van deze opvatting van de Verbonds-heiligheid der kinderen in den geboortetijd der Geref. Kerk blijkt ook ter dege uit onze drie belijdenis-schriften. Kortheids halve zij verwezen naar mijn „Twee Lijnen in ons Kerkelijk Belijden”, (Rijdsd. Balt. 's-Hage).

Het Formulier wil dus gedoopt hebben op grond van de door Kerk en ouders beleden heiligheid der kinderen, en hun behooren tot de Gemeente, zaken, die men toen alzo nog niet kende in uitwendigen zin; op grond dus eigenlijk van het uitvloeisel of gevolg des Verbonds: de wedergeboorte. De Verklaring van Utrecht zegt evenwel, dat het minder juist is te zeggen, dat dat uitvloeisel aan te merken zou zijn als de grond waarop de Doop der kinderen rust. Men moet hier bij het Verbond of de Belofte blijven. Mij dunkt, hier heeft een verschuiving plaats; al is dit niet ongelukkig, toch niet vasthoudende aan de oorspronkelijke lijn, in het Doopsformulier ons nog altijd voorgelegd.

Wat minder juist is te noemen als den grond van den kinderdoop, dat bedoelden evenwel in de eerste Doopvraag de vaders daarvoor aan te geven, want een heiligheid niet innerlijk en geestelijk bestaande, konden zij in dien tijd nog niet.

Vandaar het ontzaglijke wringen tusschen de schrille werkelijkheid en de louter absolute opvatting van Verbond en Kerk, een wringing en botsing waarin eindelijk eenige ontspanning kwam door de vinding van Gomarus met zijn apart „uitwendig verbond”.

Misschien komt nu iemand met de gedachte: ook de Synode van 1905 erkent eigenlijk wel, dat toch de wedergeboorte de grond is van den kinderdoop, maar zij spreekt alleen maar uit, dat het minder juist is dit te zeggen. Doch van zulk een ijdel woorden-spel is natuurlijk bij onze Synode geen sprake. Spreekt zij: het is minder juist dit te zeggen, dan beteekent dit, dat dit niet volkomen precies met de waarheid overeenstemt. Wij mogen uit eerbied voor de Synode niet anders spreken. Op dit standpunt stonden evenwel de vaders der 16e eeuw niet. Daar gaat het om. Het is nu zekerlijk gewenscht, ja, noodzakelijk, dat hier, op zulk een cardinaal punt, volle overeenstemming komt.

A. M. DIERMANSE.

Ede, 2 Maart 1921.

Gereformeerde Studentenbeweging.

Hooggeachte Redactie,

Werd voor korten tijd in de pers een en ander gepubliceerd over het „Jongenswerk”, uitgaande van de samenwerkende Gereformeerde Studenten Corpora, thans verzoeken we een plaatsje voor een enkele andere mededeeling.

In de besprekingen der laatstgehouden Gemeenschappelijke Besturenvergadering bleek bij vernieuwing hoe in vele kringen van ons Gereformeerde volk nog een onwetendheid heerscht aangaande het karakter en doel onzer Studentenbeweging. Daarom meende de Gemeenschappelijke Besturenvergadering er goed aan te doen de volgende formule te publiceren, waarin zij getracht hebben zoo nauwkeurig mogelijk het doel onzer actie te omschrijven:

De Gereformeerde Studenten Corpora stellen zich door hun samenwerking ten doel, onder hun leden zulk een leven te bevorderen, dat ieder in denken en doen zich naar bewust richt naar de Gereformeerde levens- en wereldbeschouwing.

Zal de beweging aan dit hooge doel beantwoorden, dan moet er veel toewijding gevonden worden. Onder de Studenten hebben we daarvan mogen merken. Maar we staan als Gereformeerde Studenten immers niet

op onszelf; en is er nu ook bij anderen reeds een meeleven, dat van warme belangstelling getuigt?

Liefde voor ons pogen gewekt te hebben in heel den Gereformeerden kring; te mogen rekenen op krachten steun van alle kanten; ons gedragen te voelen door het gebod der ouderen; de zekerheid van dat alles, zal ons voort doen gaan.

Wanneer wij als jongeren daarbij bedenken, hoe strijd in eigen kring ons zoo licht kan verzwakken, dan gaat er een heilig verlangen in ons leven, om nu reeds in deze beweging een eenheid te leggen, die later een heele generatie sterk zal maken. Allen weten we hoe noodig voor het heele levensterrein innige samenwerking is.

Laten dan ook allen, met wie we ons verbonden weten door de liefde van Christus, ons helpen, en daartoe beginnen, met kennis te nemen van ons bedoelen.

Namens de Gemeensch. Besturenvergadering,

De Uitvoerende Commissie:

P. KRUISWIJK, Praeses.

A. WJNGAARDEN, Ab-actis.

F. VELDSTRA, Fiscus.

Groningen, Februari 1921.

Reeds vanaf de verschijning der „Reformatie” ben ik abonné.

Zoodoende las ik ook uw voornemen (wat u ook uitgevoerd hebt), om boven elk volgend artikel een kort resumé van 't voorgaande te plaatsen. Dit vond ik een prachtig idee, waarom ik de uitgevers verzocht met andere artikelen, geplaatst in „De Reformatie”, even-zoo te handelen. Nu was ik met mijn schrijven aan de Uitgevers zeker aan 't verkeerd adres? Daarom is aan mijn verzoek ook geen aandacht geschenken?

En nu onlangs las ik in „De Reformatie” de klacht van Dr. Datema, dat „De Reformatie” met al zijn vervolgartikelen voor den lezer verwarrend zou worden. Daarom vestigde u nog eens de aandacht er op of toch alle schrijvers boven volgende artikelen een kort resumé van de voorgaande wilden plaatsen, zooals u steeds deed.

Daardoor zou inderdaad aan het bezwaar van Dr. Datema grotendeels tegemoet gekomen zijn.

En waar ik nu reeds sinds eenigen tijd dezelfde klacht had gehoord, richt ik me nogmaals en nu tot u. Het vriendelijk verzoek of u, indien aan uw verzoek, aan de verschillende schrijvers gericht, niet voldaan wordt, daarop nogmaals aan te dringen. Het is niet voldoende, dat „De Reformatie” gelezen wordt maar de stof, die wekelijks wordt aangeboden moet tevens verwerkt, moet geestelijk bezit worden.

S. V. to B.

Het orgelspel in onze Kerken.

Zeer geachte Redactie,

Vergun mij in Uw blad een plaatsje om het orgelspel in onze kerken eens wat naar voren te brengen bij het Gereformeerde volk.

Het is m.i. namelijk met dit orgelspel in sommige opzichten treurig gesteld. Niet alleen wat de kwaliteit aangaat, maar ook wat betreft het tempo. Wanneer een predikant door een gloedvolle rede zijn gehoor in vuur en vervoering heeft gebracht, en hij laat Psalm 89:4 zingen, dan maakt dit op mij en, ik ben er van overtuigd, op het meerendeel der hoorders, een buitensmate onaangename indruk wanneer dan in plaats van een geanimeerd spel te doen hooren het orgel begint te knarsen en te zagen, zonder eenig fat en leven en neemt dit veel van den gloed van de rede weg.

Dit over het tempo. Maar ook de spel-kwaliteit laat veel, zeer veel te wenschen over. Kortelings kon ik niet uitmaken of door een kind, dat pas begint of door, ja ik weet niet wat gespeeld werd. Dat mag toch niet voorkomen. Vooral hier in steden, waar veel goede muziek te hooren valt, is het meestal ergerlijk om het kerkorgel te hooren. Zulk een minderwaardig orgel moet het heet worden te spelen, want of hij lijdt aan zelfoverschatting of aan onderschatting van de muzikwaardigheid van het publiek. En nu is in Amsterdam b.v. nog wel een orgelcommissie; er wordt wel een examen afgenomen, wanneer men lid van het college van organisten wordt, maar zou het ook misschien aanbeveling verdienen de leden van dit college zelf om b.v. 3 jaar weer een examen te laten afleggen, zoodat het verhindert wordt, dat organisten die door verschillende omstandigheden in spel-kwaliteit zijn achteruitgegaan op die manier het spelen belet wordt?

Belceld dankzeggend voor de mij toegestane ruimte, zeer geachte redactie, kan ik niet nalaten de hoop uit te spreken, dat vooral wat het tempo betreft, het bovenstaande door de organisten ter harte worde genomen.

A. J. B. BOSCH.

A'dam, 1 Maart '21.

BOEKBESPREKING.

„Handleiding bij de Beoefening der Gewijde Geschiedenis”, door J. van Andel. Vijfde druk.

Nijkerk — G. P. Callenbach, 1920.

Dat men hier met een merkwaardig boek te doen heeft, bewijst wel deze vijfde druk.

Het kon door andere boeken van gelijke strekking niet worden verdrongen.

Deze zelfde druk is zelfs geheel gelijk aan den derden.

Bij een andere Handleiding over de Gewijde Geschiedenis zou een uitgever hieraan, gezien het onderzoek de laatste jaren, niet denken durven.

Van Andel schreef zóó, dat diep ingrijpende veranderingen nu nog niet noodig zijn.

Wel geloof ik, dat de uitgever goed zou hebben gedaan een deskundigen bewaker in den arm te nemen ten einde hier en daar eenige wijzigingen aan te brengen.

Al geeft Van Andel meer de ontwikkeling der openbaring dan gewijde geschiedenis, toch zijn ook daaromtrent de inzichten den laatsten tijd veel verhelderd.

Intusschen behoeft ook voor dezen vijftien druk geen reclame gemaakt.

„Kort Overzicht der Bijbelsche Geschiedenis. Repetitieboekje bij het Bijbelsch Onderwijs”, door P. v. d. Kooi. Tweede druk.

Nijkerk — G. P. Callenbach.

Indien dit werkje aanspraak maakte op wetenschappelijkheid zou er heel wat van te zeggen zijn.

Voor al over de jaartallen der Schrifthistorie is het onderzoek nog niet afgelopen.

Maar het is allereerst bestemd voor kweekelingen en hen, die voor het na-examen studeeren.

En daarvoor kan het uitnemende diensten verleen.

Naar wij vernemen zal er bij den Uitgever J. H. Kok te Kampen met enkele dagen een nieuw boek van Meijuffrouw H. S. S. Kuyper het licht zien, getiteld: „Lentebegroeting in Italië”. Het wordt een zeer belangrijk boek, dat met niet minder dan 12 fraaie platen wordt verrijkt.

Bij denzelfden uitgever is ook ter perse gegaan een nieuw Dagboek van Dr. J. J. Knap. Gaf „De Londen Omgor”, een versterkend woord voor elken morgen bij den aanvang van den arbeid, dit nieuwe dagboek verschijnt onder den titel „Avondzegen” en wil iets geven, zooals de titel reeds zegt, voor den avond, als de dagtaak is verricht en de nachtelijke rust nadert.

En weldra zal ook bij Kok een boek verschijnen waarvan in onze Christ kringen reeds lang behoefte bestaat. De bekende schrijfster Anthonia Margaretha heeft met groote zorgvuldigheid een boekwerk samengesteld over „Vormen en Manieren”, de eischen der wellevendheid toegelicht voor onze Christ-lijke kringen.

HEPP.

„Om het getuigenis”. Een woord van toelichting en verweer, door Dr. J. G. Geelkerken.

W. ten Have, Amsterdam.

Een zware en onaangename taak heeft Dr. Geelkerken in deze brochure tot een gelukkig einde gebracht. Al de beschuldigingen en verwijten, waaronder van beslist lasterlijk karakter, heeft hij uit onze beroerde pers moeten verzamelen, keuren en beantwoorden. Het moet hem zekere zelfoverwinning gekost hebben in te gaan op een polemiek, die voor een deel niet met argumenten, maar met beleedigingen aankwam en kennelijk is ingegeven door een onuitgesproken verdenking van kettersche gesteldheid.

We zijn Dr. Geelkerken dankbaar, dat hij het stilzwijgen onder de op hem aanstormende kritiek heeft verbroken, en streng zakelijk, stuk voor stuk, de aanklachten in hun grondeloosheid heeft ten toon gesteld.

Hoewel de schrijver (hoe kon het anders) soms aan zijn persoonlijke verontwaardiging uiting geeft, heeft hij over het geheel de rustieke, objectieve kalme bewaard, die hem tot overtuigende weerlegging in staat stelde.

Over de uitwerking van zijn brochure kan Dr. Geelkerken aanvankelijk tevreden zijn. Van verschillenden kant wordt het voorstel gedaan „de strijdbijl nu maar te begraven”. Een Kerkhede kwam zelfs met het plan een soort verzoeningsmeeting te houden. Heerlijk, opeens, die vredelievendheid! Maar men zou kunnen vragen, waarom de broeders de bijl zoo fors en luideachtig hebben gezwaaid, alsof het gold een Schriftverdraai en Kerkelijke mitterij-aanrichter naar te hakken? Hoe nu zoo plots die vredelust? Was de aanval niet heusch zoo erg gemeend? Of merken zij uit Geelkerken's brochure, dat het gemakkelijker was met aantijgingen dan met bewijzen te komen?

Hoe het zij, — het ruwe Noorden van hageijacht en stormgeloof schijnt te gaan rusten, en de lente met spelend landvolk wint het pleit.

De brochure van Dr. Geelkerken behoudt ook na den strijd echter haar waarde, al was het alleen om de chronique scandaleuse van Kerkelijk-fanatieke bestrijding, waarvan de schrijver hier de verzameling heeft gegeven, en die het nageslacht zal leeren hoe het in den goeden, ouden, tijd onder de vriede vadersen toeing.

B. W.

CORRESPONDENTIE.

Abonné te Rotterdam. Geef ons Uw naam op en Uw schrijven zal dan op de redactie-vergadering besproken worden. Van anonieme brieven mogen we geen nuttits nemen. De namen blijven het geheim der Redactie.

Rubra Maxima. Uw stuk is te uitvoerig om geplaatst te worden. Het wordt in circulatie gegeven bij de redactie-leden, voor wie het immers eigenlijk bestemd is.

REDACTIE.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Murmerwoude, H. H. v. Dijk te Nes en Wierum en H. Lammings te Nieuw Weerdinge.
Scheveningen, J. G. Feenstra te Dirksborn en R. Zijlstra te Delfshaven.